

вода. Песните от Сливенския край убедително говорят, че станала веднъж хайдутка, жената не само не отстъпва на мъжете по юначество, но ги и отменява. Няма нито една народна песен, в която мъж хайдутин да помага на жена хайдутка, да я спасява или отървава. Винаги е обратното. Канят се Диляна и брат ѝ Стефан да оберат царската хазна, но когато опира ножът до кокала, т. е. когато наистина трябва да се посрещне хазната, Стефан се отдръпва, а Диляна развъртява ножа и поваля хазнатарите.

В такова съотношение изгражда народният певец и песента за Тодорка хайдутка и за много жени хайдутки, които показват на мъжете как се прави „юначество“ и се режат глави душмански. Това съотношение между мъжа и жената на хайдушкото поприще има своята действителна историческа основа, крепи се на историческата истина. При многобройните нападения и насилия и жени са грабвали оръжието, за да отмъщават.

Елена войвода дълги години води своите хайдутки, без те да разберат, че войводата им е жена. Войводството ѝ не е било подарено, а спечелено с точна стрелба и юнашко превъзходство, както се пее в една народна песен от Котленския край.

Като си байрак забили,
на байрака пръстен сложили
от далеч съ гу мерили,
от четирийсет разкрача,
никой не гу е умерил
през пръстен куршум прокара.
Най-подир мери Еленка,
тя си пръстена умери,
през пръстен куршум прокара.
Всички съ в'купом викнали:
— Аферим, моме Еленке,
ти шъ ни бъдеш войвода.

Убедителен е примерът с Калина войвода. Сама жена сред петнадесет мъже, между тях и двама бивши войводи с опит и слава — тя става войвода на дружината и це-